

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Sayın Abdulhamit GÜL tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Av. Turan AYDOĞAN
İstanbul Milletvekili

İnsan Hakları Derneği'nin son verilerine göre hapishanelerde 457'si ağır olmak üzere 1333 hasta tutuklu/hükümlü bulunmaktadır. Dernek yetkilileri cezaevindeki OHAL uygulamalarının OHAL sonlandırılmasına rağmen kalıcı hale geldiğini ifade etmektedirler. Konu hakkında basında sayısız haber kamuoyu ile paylaşılmakta, tutuklu/hükümlü yakınları tarafından tarafımıza da bazı bilgiler ulaşmaktadır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin 3. Maddesine göre; “Hiç kimse işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya işlemlere tabi tutulamaz” hükmü ile hastalara kelepçe takılmasını onur kırıcı ve aşağılayıcı muamele olarak değerlendirilmekte ve bununla ilgili çokça emsal kararı bulunmaktadır. Yine Türk Ceza Kanun 93. Maddesinde yakalanan veya tutuklanan kişinin nakil sırasında kelepçe takılmasının zorunlu haller dışında zorlayıcı bir tedbir olmadığı ifade edilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Cezaevlerinde toplam hasta tutuklu ve hükümlü sayısı kaçtır? Bu hastaların kaçının durumu ağırdır?
- 2- 2002 yılı ile 2019'un ilk 11 ayına kadar olan süreçte cezaevinde hayatını kaybeden hasta mahpus sayısı kaçtır? Bunlardan kaç tutuklu, kaç hükümlüdür?
- 3- Hasta tutuklu ya da hükümlülerde en çok görülen hastalıklar sırasıyla nelerdir?
- 4- Cezaevine giren kişinin bilinen bir hastalığı varsa zamanında sevki yapılmakta mıdır? Hasta tutuklu ya da hükümlü kişinin hastalığının ilerlememesi için gerekli önlemler

ivedilikle alınmakta mıdır? Bu konunun takibi için Bakanlığınızın özel bir birimi var mıdır? Böyle bir birim yoksa, Bakanlığınız insan yaşamı gibi önemli bir konuda somut adımlar atmak adına, böyle bir birim kurmayı planlamakta mıdır?

- 5- Hasta tutuklu ya da hükümlülerin tedavi aşamalarındaki yetersiz ve kötü uygulamalar ile karşı karşıya kaldıkları iddiaları doğru mudur?
- 6- Hasta tutuklu ya da hükümlülerin revire götürülmemesi, hastaneye sevk sırasında ring aracının kullanılması ve kelepçeli muayene dayatması ile karşı karşıya oldukları iddiaları doğru mudur?
- 7- Ülkemizdeki cezaevlerinin fiziki yapısı, maddi koşulları ve uygulanan muameleler bir bütün olarak insan onuruna yakışır nitelikte midir? Eğer insan onuruna yakışır nitelikte olduğunu ifade ediyorsanız bunun için hangi kriterleri uygulamaktasınız?
- 8- Genelgede belirtilen on kişi, on saat sohbet hakkı uygulaması cezaevlerinde hayata geçirilmekte midir?
- 9- Uluslararası standartlar ile yasaklanan zincir, demir gibi kısıtlama araçları halihazırda kullanılmakta mıdır?
- 10- Özellikle işkence iddialarında olmak üzere, tutuklu ve hükümlülerin muayeneleri İstanbul Protokolü uyarınca standart adli muayene formu kullanılarak kapsamlı biçimde yapılmakta mıdır?
- 11- Muayeneleri mahremiyete uygun şekilde, yalnız ya da kimsenin duyamayacağı bir ortamda yapılmakta mıdır?
- 12- Bu ortamın sağlanamadığı durumlarda, muayene sırasında bulunan kişilerin kimlik bilgileri tutulan rapora mutlaka yazılmakta mıdır?
- 13- Mahpusların yeterli düzeyde sağlıklı yaşam koşulları ve tıbbi bakıma erişimi sağlanmakta mıdır? Örneğin sağlık hizmetleri ve mahpusların hekimle görüşme talepleri gereksiz gecikme olmaksızın karşılanmakta mıdır?
- 14- Cezaevleri yönetimleri, fiziki koşullar ve uygulanan muameleler hakkında etkili bir idari ve yargısal denetim sağlamakta mıdır?
- 15- Hasta tutuklu ve hükümlülerin tahliye edilmesi için Bakanlığınız çalışma yapmayı planlıyor mu?